

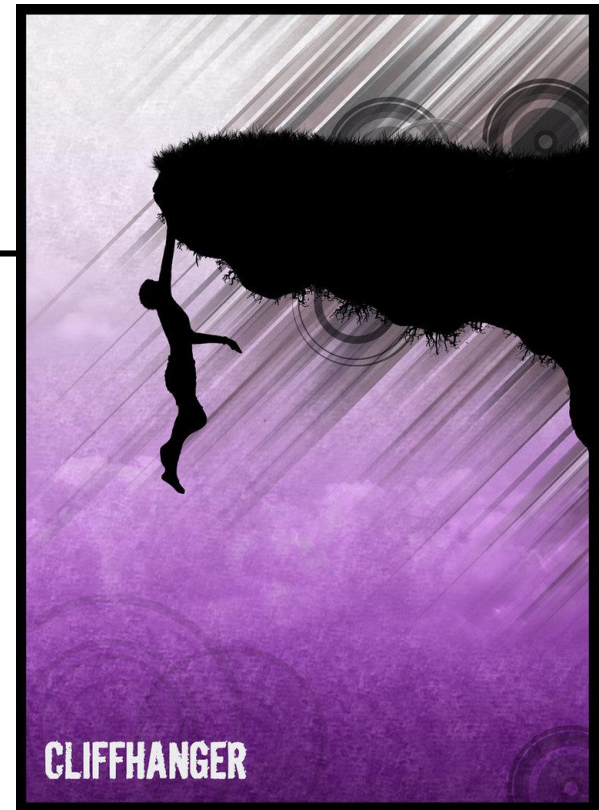

Praksis og viden om fodring af heste i Danmark

Eva Gleerup, elg@eaaa.dk Erhvervsakademi Aarhus

Dagsorden

- Hvem er jeg?
- Om projektet
- Hvordan fodres heste i Danmark?
- Hvordan er hesteejerens vidensniveau?
- Hvor er de største udfordringer - og - potentialer?

[Dette billede](#) efter Ukendt forfatter er licenseret under [CC BY-NC-ND](#)

Hvem er jeg?

- Eva Lind Gleerup, Lektor. Cand.agro
- Underviser og forsker på Erhvervsakademi Aarhus
- Hesteejer

Projektet "Er havre Davre"

- Forundersøgelse
- Spørgeskemaundersøgelse
- E-publikation

Formålet med forundersøgelsen

- At undersøge om der er videnskabelig enighed om, hvordan heste skal fodres
- At afdække konsekvenserne af forkert fodring.
- At gennemgå resultaterne af spørgeskemaundersøgelser om fodring af heste i andre lande.

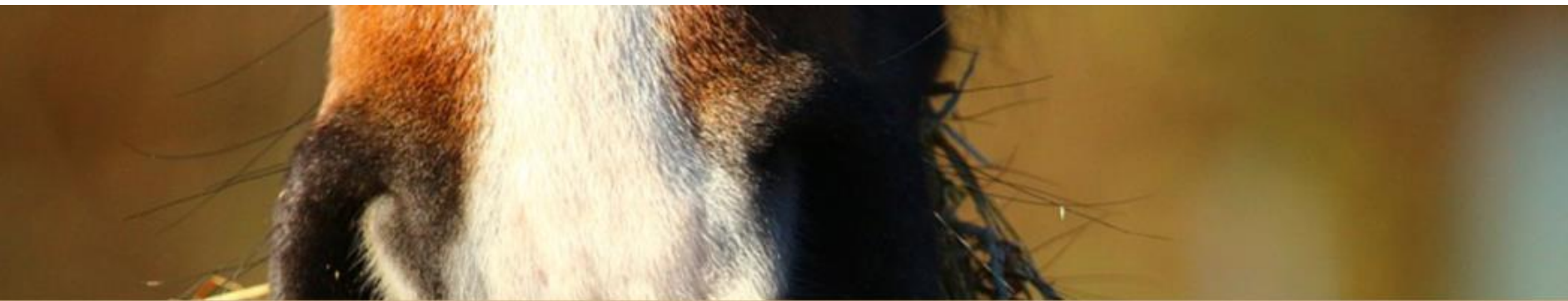
Videnskaben siger:

- Hesten skal *minimum* have 1,5 kilo tørstof pr. 100 kilo hest om dagen
- Hesten skal *maksimalt* have 3 kilo kraftfoder om dagen

og 10-15 min. At æde 1 kg. kraftfodertørstof

Spørgeskemaundersøgelsen

Fortæl os din viden om fodring af heste

Denne spørgeskemaundersøgelse handler om fodring af heste og er en del af et forskningsprojekt på Erhvervsakademi Aarhus.

Viden om fodring af heste er væsentlig for vores hestes sundhed, ydeevne, og trivsel. Den viden skal forskningsprojektet hjælpe med at indhente.

Spørgeskemaet tager under 10 minutter at besvare.

Dine svar er meget værdifulde for os. Jo flere svar vi får, jo mere gyldige bliver resultaterne af undersøgelsen.

Derfor må du også meget gerne dele linket til undersøgelsen med dem, du kender, der også fodrer heste.

Besvarelser af spørgeskemaundersøgelsen

4114 besvarelser

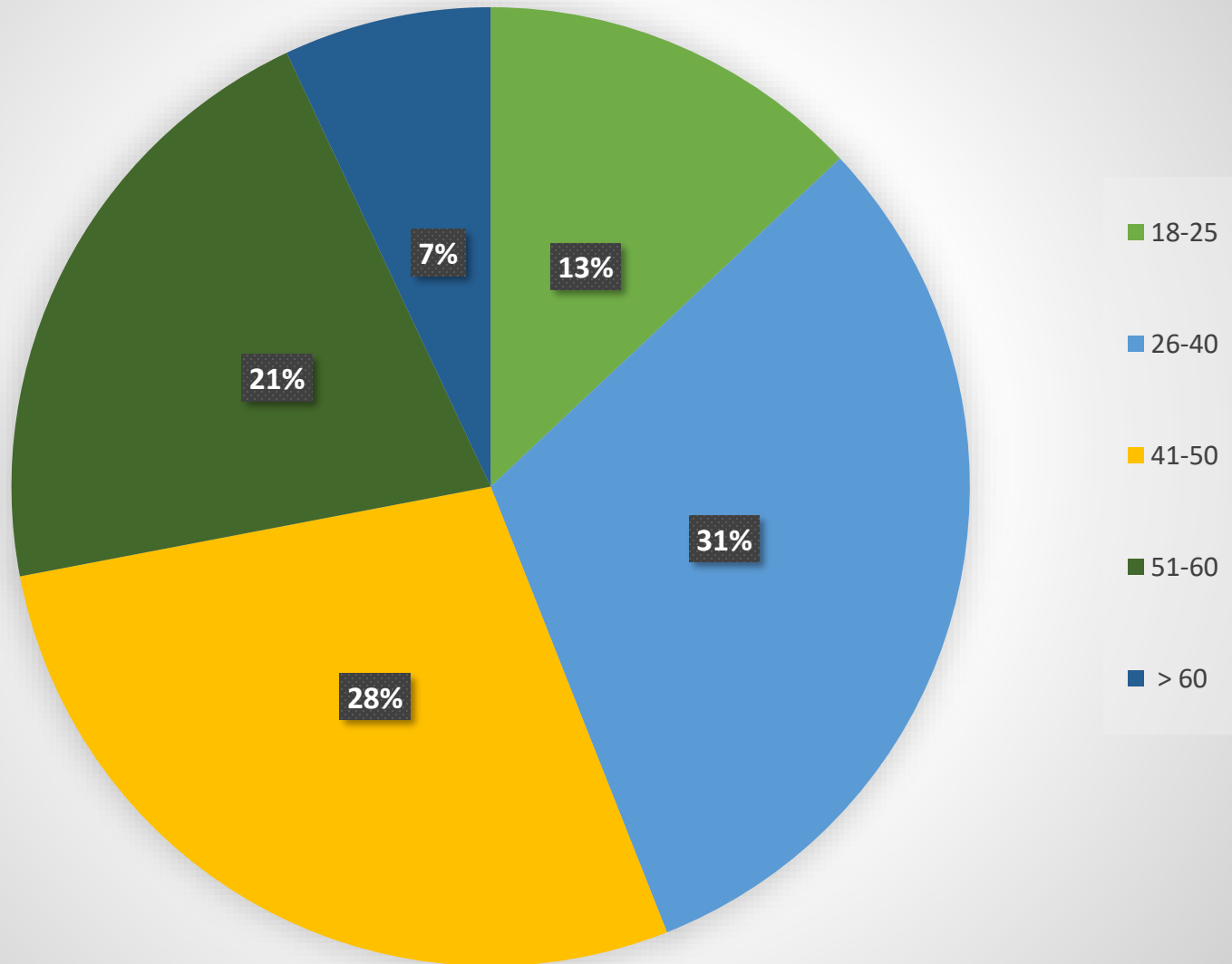

Hvad viser undersøgelsen?

- Om hesteejerne
- Om hestene
- Om fodringen
- Om vidensniveauet

Alder

Hvor mange heste?

Hvor mange heste har du i din varetægt	Procent af hesteejere
1-2	49
3-5	31
6-10	11
11 eller flere	9

Hestefaglig uddannelse

- 50 % har ingen hestefaglig uddannelse
- 30 % har taget kortere kurser (ex. ridemærker)
- 20 % har en længere uddannelse (ridelærer, landmand, berider, hestemanager/ dyrepasser jordbrugsteknolog, dyrlæge, agronom osv.)

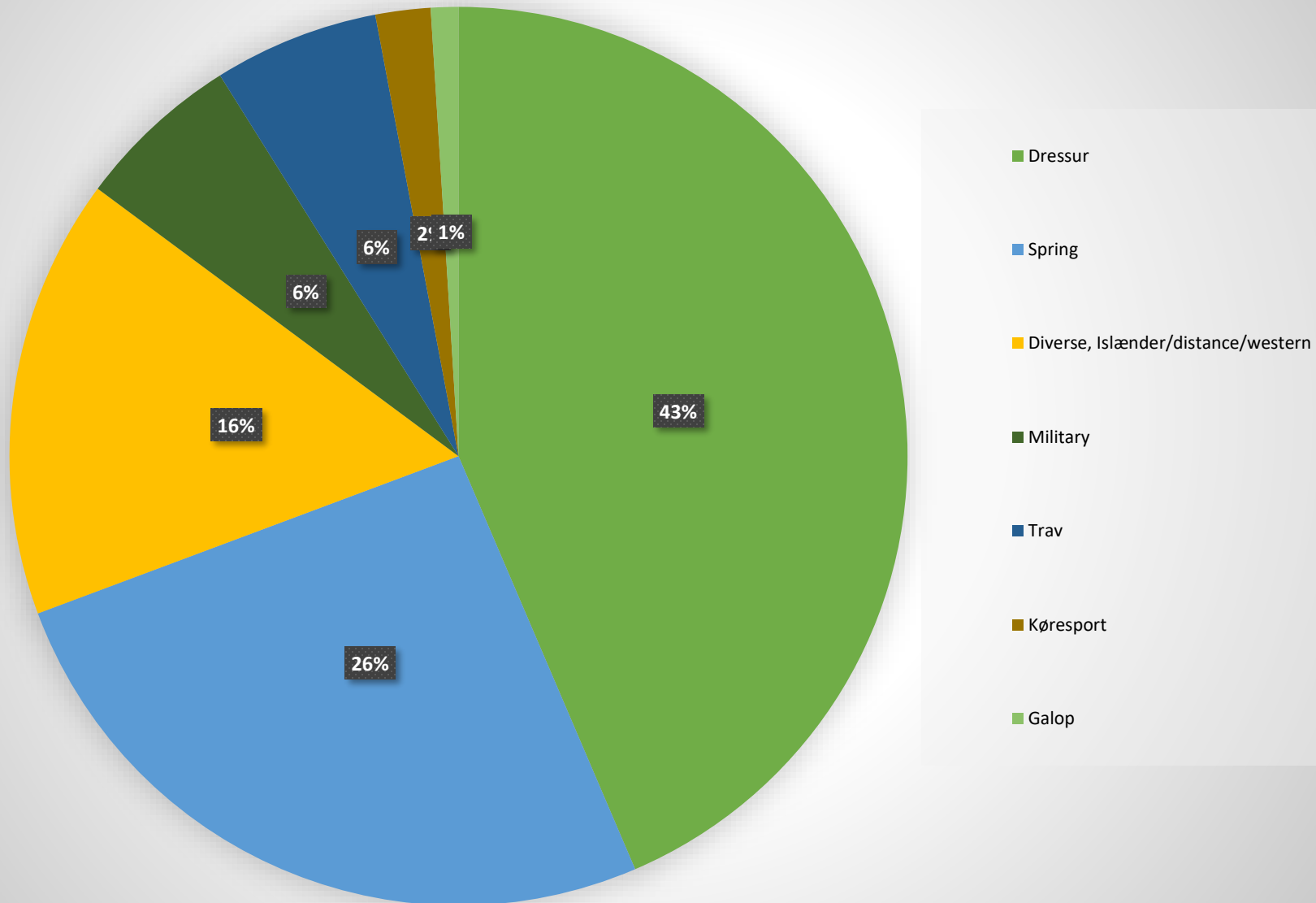

Hestenes anvendelse

- 50 % bruger hesten til hobbyridning / skovtur
- 30 % bruger hesten til konkurrencer
- 13% avler
- 7% på rideskoler og andet

Disciplin

Hvilket niveau konkurreres der på?

Konkurrenceniveau	Procent af hesteejere
Begynder inklusiv Unghesteklasser	33
Middel niveau	50
Højt/Elite niveau	17

Foldtid

Hvor mange timer går hestene i gennemsnit på græs pr. dag i sommerhalvåret?

- 40 % går på døgnfold
- 50 % går på græs imellem 5 og 23 timer
- 10 % går på græs i 4 timer eller derunder

Grovfodertyper sommer og vinter

Græs (42%)– Wrap(25%) – Hø(21%) sommer

Wrap (42%)– Hø(24%) – Halm(16%) vinter

Grovfodermængde vinter

- 16 % af hestene får under 6 kilo grovfoder om dagen i vinterhalvåret
- 19 % har fri tilgang på fold
- 9 % har fri tilgang på stald

Giver vi grovfoder nok?

Ifølge undersøgelsen ser det ud til at ca. 30 % af vores heste får for lidt grovfoder

- På tværs af racer og anvendelse
- Men der er fejlkilder

Kraftfodermængde

- 91% af hesteejerne giver deres hest kraftfoder
- 88% giver mindre end 3 kilo kraftfoder om sommeren
- 83% giver mindre end 3 kilo kraftfoder om vinteren

Konkurrenceheste får mere kraftfoder

42 % af hestene der konkurrerer på eliteniveau får mere end 3 kilo kraftfoder

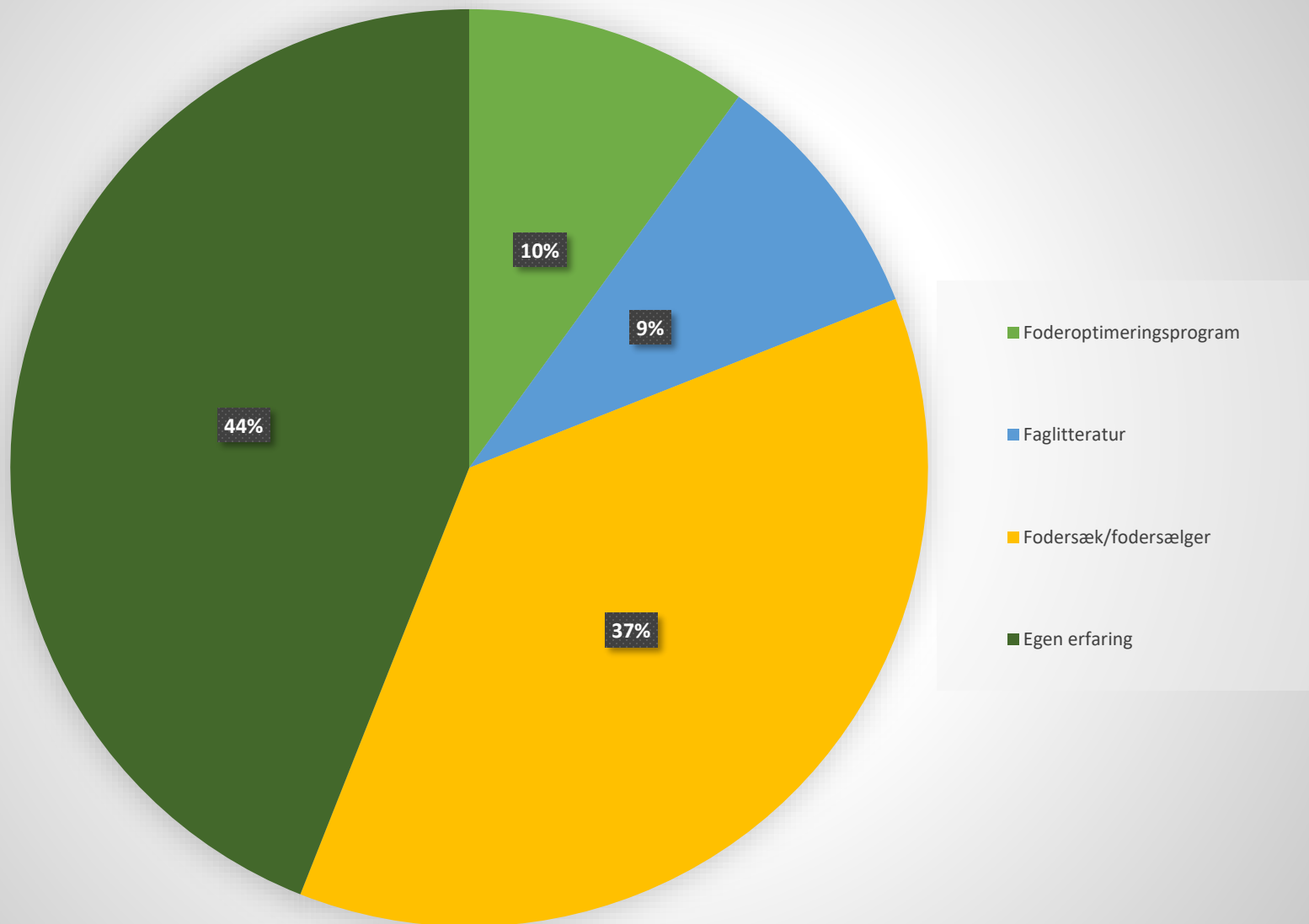
Fodertilskud ud over kraftfoder og grovfoder

Vi **ELSKER** tilskud.

- 63 % giver supplerende vitaminer og mineraler
- 39% giver supplerende grovfoder som lucerne, grønpiller, høcobs
- 28 % giver roepiller
- Og så ellers: Tang, Hvidløg, Klid, Hørfrø, Chiafrø, Hyben, Urter, Elektrolytter, Kommen, Kiesel, Ølgær, Loppefrø, Melasse, samt produkter til mave, tarm, led, adfærd, muskler, hove, immunforsvar, pels, præstation, stofskifte.....

Hvordan planlægges fodringen?

Men der er forskel!

Undersøgelsen afslører at der er forskel på hvordan hesteejerne planlægger deres fodring, afhængigt af om de har en hestefaglig uddannelse eller ej.

- Anvendelsen af faglitteratur og foderoptimeringsværktøjer
- Grovfoderanalyse som udgangspunkt for foderplanlægningen

Anvendelse af grovfoderanalyser

”Er der en grovfoderanalyse på dit grovfoder”?

Ja 21 %

Nej 65%

Ved ikke 13 %

Men der er forskel!

Hesteholdets størrelse

- 50% flere af de store hestehold har analyse på deres grovfoder

Avlere, Rideskoler, og konkurrenceryttere anvender oftere grovfoder med analyse end hobbyrytterne

Konkurrenceniveau

- 70% flere af de ryttere der konkurrerer på elite niveau anvender grovfoder med analyse i forhold til dem der konkurrere på begynderniveau

Vidensniveau – sammenligning imellem lande

Besvarelse af 12 vidensspørgsmål

Svarkategorier:

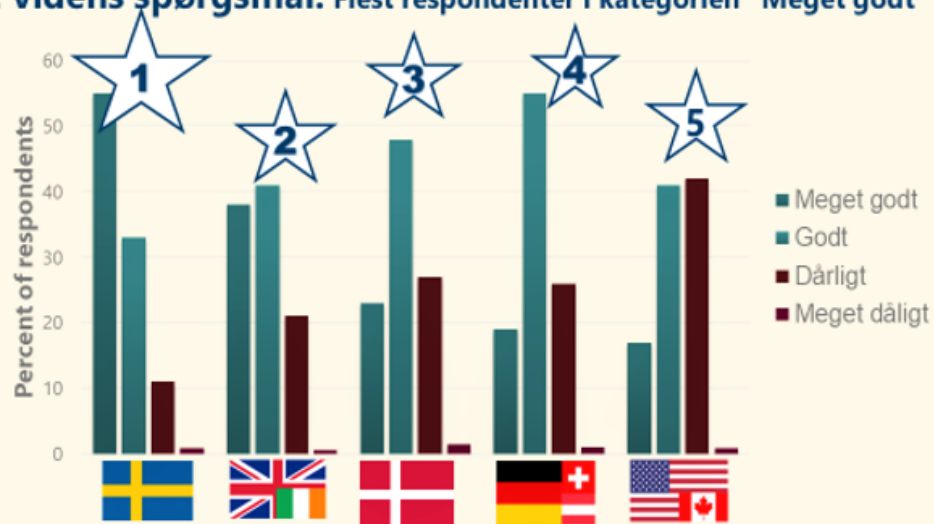
- **Meget godt** (11-12 rigtige svar ud af 12)
- **Godt** (9-10 rigtige ud af 12)
- **Dårligt** (5-8 rigtige ud af 12)
- **Meget dårligt** (0-4 rigtige ud af 12)

Sammenligning af vidensniveau mellem lande

Rangeret efter flest svar i "Meget godt"

12 videns spørgsmål. Flest respondenter i kategorien "Meget godt"

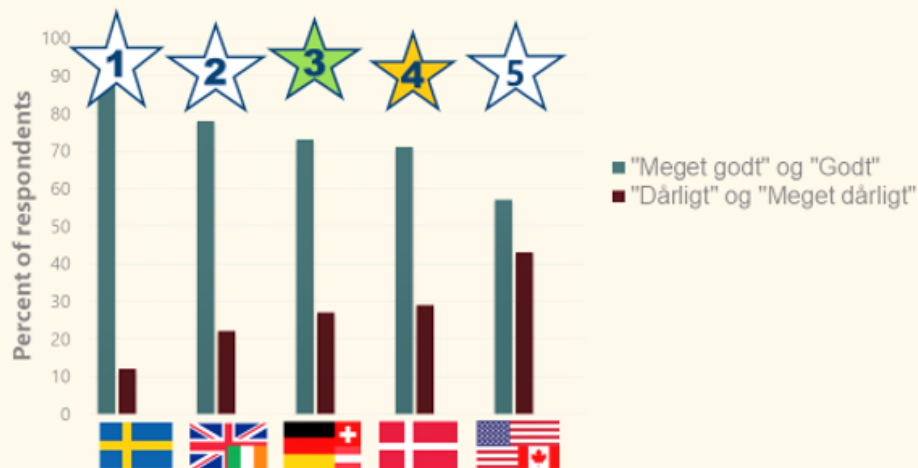

Procent respondenter som har et meget godt (11-12 ud af 12 korrekte svar), godt (9-10 ud af 12 korrekte svar), dårligt (5-8 ud af 12 korrekte svar) eller meget dårligt (0-4 ud af 12 korrekte svar) vidensniveau. Opdelt efter land.

Sammenligning af vidensniveau mellem lande

Rangeret efter flest svar i "Meget godt" og "Godt"

12 videns spørgsmål. Flest respondenter i kategorierne "Meget godt" og "Godt"

Procent respondenter som har et meget godt (11-12 ud af 12 korrekte svar), godt (9-10 ud af 12 korrekte svar), dårligt (5-8 ud af 12 korrekte svar) eller meget dårligt (0-4 ud af 12 korrekte svar) vidensniveau. Opdelt efter land.

Hvor er den største fodringsudfordring?

- Grovfodermængde

Grovfoderet opfylder mange behov hos hesten

- Det er først og fremmest et vigtigt fodermiddel og en god kilde til fibre, energi, protein, vitaminer og mineraler
- Det opfylder hestens fysiologiske behov
- Det opfylder hestens adfærdsmæssige behov
- Det sætter hesten i stand til selv at danne b- og k- vitaminer
- Det mindsker risikoen for dehydrering under træning
- Det tilfører hesten elektrolytter
- Det hjælper hesten til at holde varmen i koldt vejr

Hvor er det største fodringspotentialer?

- Anvendelse af grovfoderanalyser som forudsætning for foderplanlægningen

Indvendinger mod anvendelse af grovfoderanalyser

1. "Det er besværligt at udtage til analyse"
2. "Det giver ikke mening at udtage fra 1 balle."
3. "Det er alt for dyrt at få lavet analyse"
4. "Jeg har selv produceret mit grovfoder, så jeg kender næringsstofindholdet"
5. "Jeg ved hvilken græsblanding det er, så jeg kender næringsstofindholdet"
6. "Det er lavfruktan græs, så der er lavt sukkerindhold"
7. "Det er enggræs, så det er næringsfattigt"
8. "Det er andet slæt, så det er godt til nøjsomme heste"

Kan man se på grovfoderet hvad der er i?

Se på de forskellige prøver og de tilhørende analyser og I vil se eksempler på at:

- samme græsblanding kan give forskelligt næringsindhold
- samme slæt nummer kan give forskelligt næringsindhold
- andet slæt er *ikke* en garanti for lavt næringsstofindhold
- der er stor forskel på energiindholdet
- der er kæmpestor forskel på proteinindholdet

Ved at kende til grovfoderets næringsstofindhold kan I være på forkant!

- I kan sammensætte en foderration som hesten ikke bliver for tyk eller for tynd af.
- I kan supplere med kraftfoder, mineraler eller supplerende grovfoderprodukter der er afstemt efter det konkrete grovfoder.
- I kan undgå overforsyning
- I kan spare penge på tilskud

Konklusion

Undersøgelsen har afdækket at:

- Der er lavt hængende frugter at plukke på grovfoderområdet
- Der er plads til forbedring af vidensniveauet

Kontaktoplysninger

- Eva lind Gleerup elg@eaaa.dk, 72286419
- **Projektsite:** <https://www.eaviden.dk/project/er-havre-davre-en-afdaekning-af-danske-hesteejeres-viden-om-fodring-af-hest/>
(Forundersøgelse og e-publikation)
- **Om jordbrugsteknologuddannelsen:** <https://www.eaaa.dk/videregaende-uddannelser/erhvervsakademiuddannelse/jordbrugsteknolog/husdyrproduktion-hest/>
- **Grovfoderproducent:** <https://www.vestergaardforage.dk/>

Videns spørgsmålene

- Det er absolut ikke nødvendigt at give grovfoder. Hestens foderbehov kan blive tilgodeset af andre fodertyper.
- Grovfoder er grundstenen i hestens foderration
- Heste behøver ikke at æde i mere end 4-6 timer i døgnet for at få tilgodeset deres adfærdsmæssige behov, og for at holde deres tarmsystem i balance.
- Det tager mere end 3 gange så lang tid for en hest at æde 1 kilo grovfoder, som det tager at æde 1 kilo kraftfoder.
- Et næringsrigt grovfoder er ikke tilstrækkeligt for en hest i arbejde/konkurrence. De har behov for ekstra protein og energi.
- For lidt grovfoder kan forårsage kolik og/eller mavesår hos heste
- Der er ingen grund til at give grovfoder hvis heste står på halmstrøelse
- Grovfoder er nødvendigt for hestens mentale velbefindende
- For meget grovfoder kan give hesten hø vom og/eller gøre dem tunge og dovne
- Heste har behov for at bruge mindst 8-10 timer i døgnet på at æde, for at få opfyldt deres adfærdsmæssige behov, og for at holde tarmsystemet i balance.
- Det er nødvendigt at have en grovfoderanalyse, for at kunne lave en god foderplan.
- Heste kan arbejde og yde på et højt niveau på høj kvalitets grovfoder (og mineraler) alene.

Databehandling

Statistisk analyse

- Nogle svar er kategoriseret efter konkurrenceniveau, uddannelsesniveau eller race.
- Svarene i den danske undersøgelse sammenlignes med svarene fra den udenlandske undersøgelse, for at kunne foretage benchmarking.

Korrekt fodring af heste

- Hesten skal have *minimum* 1,5 kilo tørstof pr. 100 kilo hest om dagen
- Hesten skal *maksimalt* have 3 kilo kraftfoder om dagen

og 10-15 min. At æde 1 kg. kraftfodertørstof

Fodringsanbefalingerne omsat til praksis

varmblodshest 550 kilo og minimum 10 kilo hør eller 12 kilo wrapphø

Morgenfodring kl. 7.00 3 kilo hør eller 3,5 kilo wrapphø. Det er spist op på under 2 timer altså klokken lidt i 9.00 og derefter må hesten stå max. 5 timer uden grovfoder. Det er senest kl. 14. Der er spist op kl. 16.00 og næste fodring skal ligge senest 5 timer derefter. Det er senest kl. 21. Her gives 4 kilo hør eller 5 kilo wrapphø til nat, det er knap 3,5 kilo grovfodertørstof. Det er spist op senest til midnat, og så er der 5 timer til næste fodring bør ligge. Det er senest kl. 4 - 5 om morgenen. Hvis næste fodring først er kl. 07.00, kommer hesten til at stå for længe uden foder.

Den samlede æde tid i løbet af et døgn bliver for varmblodshesten cirka 7 timer plus den tid det tager at æde kraftfoder. Det tager cirka 10-15 minutter at æde 1 kilo kraftfodertørstof. Så den samlede æde tid kommer til at ligge i underkanten af de anbefalede minimum 8 timers æde tid pr. døgn.

